

# Gebiedsvisies

**Beschrijf hoe de gemeente de verduurzaming van haar glastuinbouwareaal ziet in 2030, met een doorkijk naar 2040. Het betreft geen visie die zelfstandig door colleges en raden wordt vastgesteld. Wel dient het document als basis voor de manier waarop de verduurzaming van de glastuinbouw wordt verankerd in reguliere visiedocumenten zoals de RES en Omgevingsvisies.**

Naam Gemeente: Etten-Leur

Opgesteld door: .....

Beantwoord voor de gemeente de visies voor de glastuinbouw. De visie betreft: Gebiedsontwikkelingen, energie, infrastructuur en partners.

## GEBIEDSONTWIKKELING

Hoeveel hectare glastuinbouw is er in uw gemeente?

74.3 Hectare

Wat is het percentage potplanten, snijbloemen, belichte groenten en onbelichte groenten in uw gemeente?

16% (vrucht)groente belicht (11,8 ha)

83% (vrucht)groente onbelicht (61,4 ha)

1% Sierteelt onbelicht (1,1 ha)

Welke areaalontwikkelingen zullen er plaats vinden in de glastuinbouw (groei, sanering, modernisering)? Geef indien mogelijk een indicatie op welke termijn deze ontwikkelingen verwacht worden.

8 Hectare glastuinbouw is in aanbouw. Dit wordt gefaseerd operationeel tot en met 2021. Dit bedrijf heeft een lage energiebehoefte (stektuinplanten) en zal daarin zelfvoorzienend worden. Er is sprake van circa 56 hectare groeipotentie; dit betreft 40 hectare uitbreiding bij 3 bedrijven (waarvan 1 bedrijf concrete plannen heeft voor 24 hectare nieuwbouw) en 2 onverkochte kavels van elk 8 hectare.

Welke gebiedsontwikkelingen zullen impact (kunnen) hebben op het areaal en bedrijven in de glastuinbouw en de energievoorziening? Denk aan ontwikkeling van industrie of datacenters voor restwarmte, toename van de vraag naar elektriciteit buiten de glastuinbouw, (beperkingen in) aanleg van nieuwe energie-infrastructuur.

## ENERGIE

Onderstaande geldt voor het totale glastuinbouwareaal in uw gemeente.

Wat is huidige warmtegebruik in GJ?

..... GJ 18.500.000m<sup>3</sup> in aardgas equivalent. Baseload =11,8 MW, piekvermogen = 44,0MW.  
Additionele vermogen uit op ongeveer 32.1MW.

Welk deel (GJ) komt uit aardgas en welk deel komt uit andere bronnen?

Welke bronnen anders dan aardgas voorzien in de warmtevraag?

Wat is het huidige gebruik van externe aangeleverde CO<sub>2</sub> per jaar in kton?

14,5 Kton

Wat is het huidige gebruik van elektriciteit in MWh??

..... MWh 26.700.000 kWh per jaar. Waarvan ongeveer 75% ten behoeve van assimilatiebelichting is op 4 bedrijven.

Welk percentage van de elektriciteit wordt zelf opgewekt met gasgestookte WKK?

67%, door 14 WKK's. Totaal opgesteld vermogen: 22,4 MW. Schatting: 3.500 draaiuren. De WKK's leveren ongeveer: 59.800.000 kWh aan het regionale net.

Met uitbreidingspotentie van 40 hectare:

- Totale warmtevraag in m<sup>3</sup> aardgas equivalent: 27.100.00
- Vermogen baseload warmtevraag in MW: 14,9
- Jaarlijkse CO<sub>2</sub> behoefte: 24.3 Kiloton
- Elektriciteitsvraag: 28.900.000 kWh per jaar.

Welke verduurzamingsmaatregelen worden in uw gemeente als meest kansrijk gezien voor de verduurzaming van de warmtevoorziening van de glastuinbouw? Denk aan besparing, restwarmte, geothermie, biomassa, elektrificatie (warmtepomp, WKO, aquathermie, warmteterugwinning).

Volgens de huidige visie van Glastuinbouw Nederland is in 2040 een besparing op gas mogelijk van 35% ten opzichte van 2015. Bijvoorbeeld door: "Het Nieuwe Telen". Toepassing of aanpassing van energieschermen, systemen voor luchtontvochtiging, LED-verlichting, isolatie en ventilatoren.

Potentieel: Geothermie op diepte van 500 tot 1500 (Lage Temperatuur Aardwarmte= LTA). Voor twee mini-clusters: warmteproductie uit biomassa.

Ondernemers verkennen met burens de mogelijkheden van onderlinge energieuitwisseling en optimalisatie van energiebenutting (warmte en elektra).

WKO: (terug) winnen van zomerwarmte, opslaan in de bodem en benutten in de winter.

Wat is het vermoedelijke aandeel van ieder van de door u genoemde opties?

Welke mogelijkheden ziet u als meest kansrijk om in de externe behoefte aan CO2 te voorzien? Denk aan besparing en CO2 uit industrie, afvalcentrale of andere (duurzame) (rest)bron, groengas, biomassa.

Vanuit oriënterend gesprek met Isover over energie-uitwisseling met de glastuinbouw, is op basis van technische haalbaarheid de levering van CO2 van Isover naar glastuinbouw naar voren gekomen als optie die het verkennen waard is.

Om CO2-reductie te bewerkstelligen zal de eigen opwek van elektriciteit met WKK vervangen moeten worden. Welke mogelijkheden ziet u als meest kansrijk om in de behoefte aan elektriciteit van de glastuinbouw te voorzien? Denk aan besparing, duurzame opwek in het gebied met wind, zon of biomassa-WKK, inkoop.

Ondernemers verkennen met burens de mogelijkheden van onderlinge energieuitwisseling en optimalisatie van energiebenutting (warmte en elektra).

Wanneer verwacht u dat de verduurzamingsmaatregelen gerealiseerd kunnen zijn (u kunt een tijdvak van maximaal 10 jaar noemen):

- Voor warmte:
- Voor CO2:
- Voor elektra:

Van welke factoren die buiten uw invloed zijn hangt de haalbaarheid van de door u genoemde verduurzamingsmaatregelen af?

### INFRASTRUCTUUR

Welke infrastructuur zal nog moeten worden ontwikkeld om de energievraag van de glastuinbouw te verduurzamen? Denk aan CO2 leidingen, verzwaring elektriciteitsnet, warmtenet, etc.

Voor warmte:

  

Voor CO2:

  

Voor elektriciteit:

### PARTNERS/PARTIJEN

Welke partijen zullen in uw gemeente betrokken moeten worden om visies te ontwikkelen en uit te voeren?

## KENNISVRAAG

Over welke onderwerpen, inclusief landelijke zaken, zou u meer kennis willen ontwikkelen om de verduurzamingsvraagstukken voor de glastuinbouw tot een succes te maken?

Het verdient sterke aanbeveling om de (financiële) ondersteuning van procesmanagement voor te zetten. Algemene ontwikkelingen zoals financiële stimulansen (SDE++) en tegenwerkingen (energieprijzen, stikstofbeleid, verhoging ODE, etc.).

Voor LTA: Op basis van ervaringen en resultaten (van één operationeel LTA-Project) is het nog te vroeg om conclusies te trekken. Ook is kennis over de ondergrond noodzakelijk.

Wat zijn de belemmeringen en randvoorwaarden voor het realiseren van deze visie?

## OVERIGE OPMERKINGEN